

Sklepi Sveta z dne 19. novembra 2010 o pobudi *Mladi in mobilnost* – celovit pristop za obvladovanje izzivov, s katerimi se srečujejo mladi

(2010/C 326/05)

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB UPOŠTEVANJU:

1. strategije *Evropa 2020*, ki določa ambiciozne cilje za pametno, vključujočo in trajnostno rast, ki jih je treba uresničiti v prihodnjem desetletju in v katerih je izpostavljena zlasti potreba po ukrepih za izboljšanje stopenj izobrazbe, dvig stopenj zaposlenosti in spodbujanje socialnega vključevanja, ter ki opredeljuje poseben krovni cilj EU v zvezi z izobraževanjem⁽¹⁾, pa tudi druge v zvezi z zaposlovanjem⁽²⁾, socialnim vključevanjem⁽³⁾ ter raziskavami in inovacijami⁽⁴⁾;
2. sklepov Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju („ET 2020“) ⁽⁵⁾, ki ostajajo temelj za takšno sodelovanje in ki dopolnjujejo strategijo *Evropa 2020* z izpostavljanjem ključnega prispevka, ki ga morata vložiti izobraževanje in usposabljanje pri reševanju številnih socialno-ekonomskih, demografskih, okoljskih in tehnoloških izzivov, s katerimi se danes sooča Evropa, in ki določajo štiri strateške cilje ⁽⁶⁾, namenjene zagotavljanju trajnostne gospodarske blaginje in zaposljivosti ter osebnega, socialnega in poklicnega razvoja vseh državljanov;
3. resolucije Sveta z dne 27. novembra 2009 o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine ⁽⁷⁾, ki priznava, da je pospeševanje socialne in poklicne vključenosti mladih žensk in moških bistven dejavnik za doseganje ciljev evropske strategije za rast in delovna mesta, skupaj s spodbujanjem osebnostnega razvoja, socialne kohezije in aktivnega državljanstva. Bistveno je vsem mladim ženskam in moškim omogočiti, da kar najboljše izkoristijo svoje sposobnosti. Zato resolucija poziva k posebnim pobudam

⁽¹⁾ Cilj zadeva dve področji: zmanjšati stopnje osipa v šolah na manj kot 10 % in v starostni skupini 30–34 let zvišati delež tistih, ki so zaključili terciarno ali enakovredno izobraževanje, na vsaj 40 %.

⁽²⁾ Zagotoviti 75-odstotno stopnjo zaposlenosti žensk in moških v starosti med 20 in 64 let, tudi z večjo udeležbo mladih, starejših delavcev in nizko kvalificiranih delavcev ter boljšim vključevanjem zakonitih priseljencev.

⁽³⁾ Vsaj 20 milijonov ljudi rešiti pred nevarnostjo revščine in socialne izključenosti.

⁽⁴⁾ Izboljšati pogoje za raziskave in razvoj, zlasti z namenom, da se poveča celotni delež javnih in zasebnih vlaganj v tem sektorju na 3 % BDP.

⁽⁵⁾ UL C 119, 28.5.2009.

⁽⁶⁾ Cilj 1: Uresničevanje načela vseživljenjskega učenja in mobilnosti; Cilj 2: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja; Cilj 3: Spodbujanje pravičnosti, socialne kohezije in aktivnega državljanstva; Cilj 4: Krepitev ustvarjalnosti in inovativnosti, vključno s podjetništvom, na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja.

⁽⁷⁾ UL C 311, 19.12.2009.

na področju mladine, in sicer politikam in ukrepom, ki posebno pozornost namenjajo mladim na področjih, kot so neformalno učenje, participacija, prostovoljne dejavnosti, mladinsko delo, mobilnost in obveščanje, socialna vključenost, kultura in zdravje. Poziva tudi k pobudam, temelječim na celostnem pristopu, to je pobudam, ki omogočajo medsektorski pristop med mladinskimi politikami in drugimi ustreznimi področji politike;

4. države članice in Evropska unija bi morale v okviru strategije *Evropa 2020* izvajati reforme, namenjene pametni in vključujoči rasti, to je rasti, ki temelji na znanju in inovacijah ter omogoča največjo možno mero participacije. Namenjene bi morale biti izboljšanju kakovosti izobraževanja in usposabljanja, podpiranju raziskav ter spodbujanju inovacij in prenosu znanja po vsej EU. Pospeševale naj bi podjetništvo in pomagale pretvoriti ustvarjalne zamisli v inovativne proizvode, storitve in postopke, ki lahko ustvarijo rast, kakovostna in trajna delovna mesta, ozemelsko, ekonomsko in socialno kohezijo ter pomagajo pri učinkovitejšem in bolj smotrnemu reševanju evropskih in svetovnih družbenih izzivov;

POZDRAVLJA:

sporočilo Komisije Mladi in mobilnost: pobuda za izkoriščanje potenciala mladih pri doseganju pametne, trajnostne in vključujoče rasti v Evropski uniji ⁽⁸⁾, ki postavlja mlade v središče okvirnega programa za EU;

V PRIČAKOVANJU TEGA, DA BO:

preučil predloge pobude, ki zagovarja tako ključne nove ukrepe kot okrepitev obstoječih dejavnosti v državah članicah in na evropski ravni, da bi mladim pomagali pri spoprijemanju s številnimi socialno-ekonomskimi izzivi in doseganju uspeha v družbi znanja;

PRIZNAVA, DA:

1. Je sicer blaginja Evrope v veliki meri odvisna od mladih, a se premnogi med njimi še vedno soočajo s precejšnjimi težavami pri uresničevanju svojega potenciala in zagotavljanju lastnega prispevka k družbi: preveč jih opusti šolanje brez

⁽⁸⁾ Dok. 13726/10.

kvalifikacij ali z nezadostnim znanjem, ne dobijo zaposlitve in se znajdejo v nevarnosti socialne izključenosti, kar posledično povzroča visoke stroške tako za posameznika kot za družbo kot celoto. Ureditev tega stanja zahteva bolj integriran, medsektorski pristop do izobraževanja in usposabljanja, mladine, zaposlovanja in socialnih politik, ki temelji na trenutnih prednostih in razvija učinkovite nove ukrepe.

2. Je za veliko držav članic izvajanje nacionalnih strategij in instrumentov za vseživljenjsko učenje, ki so bistveni za omogočanje tako mladim kot tudi odraslim, da pridobivajo, ohranjajo in širijo znanje, spretnosti in kompetence skozi celotno poklicno pot, še vedno izziv. Zlasti so potrebne prožnejše učne poti, ki ženskam in moškim v različnih življenjskih obdobjih omogočajo prehajanje med različnimi sistemi izobraževanja in usposabljanja, pa tudi med formalnim, neformalnim in priložnostnim učnim okoljem, ter ki lahko pritegnejo netradicionalne učence.
3. V prihodnjih letih bo za vse več delovnih mest potrebna visoka stopnja usposobljenosti⁽¹⁾, vendar pa ima EU trenutno nižji odstotek ljudi s terciarno ali enakovredno stopnjo izobrazbe⁽²⁾ ter manjši delež raziskovalcev kot njeni tekmeči. Poleg tega bodo za inovacijsko sposobnost Evrope potrebna partnerstva znanja in močnejše povezave med izobraževanjem in usposabljanjem, raziskavami in podjetji, da se okrepi trikotnik znanja. To bo tudi sredstvo za zagotavljanje, da se bodo osebe na delovnih mestih, za katera se zahteva nižja usposobljenost, bolj sposobne prilagajati spreminjajočim se zahtevam trga dela.
4. Učna mobilnost lahko poleg uresničevanja osebnih in socialno-ekonomskih ciljev zagotovi koristen način za povečanje zaposljivosti in pridobivanje ali krepitev poklicnih, pedagoških, jezikovnih, medosebnih in medkulturnih kompetenc. Prav tako lahko prispeva k izboljšanju kakovosti izobraževalnih ustanov in sodelovanja med njimi. Čeprav programi in instrumenti politike EU pomembno prispevajo na tem področju, pa je še precej neizkoriščenega potenciala za učno mobilnost, ki je vse prevečkrat zgolj izjema. Za skupine, kot so mlajši odrasli učenci, učitelji, vodje usposabljanj in pedagoško osebje, bi bilo treba dejavno spodbujati možnosti za učno mobilnost v formalnem učnem okolju. Mlajši odrasli bi takšne priložnosti morali imeti na voljo tudi v neformalnih in priložnostnih učnih okoljih. Treba je raziskati tudi nove inovativne oblike te mobilnosti, vključno z virtualno mobilnostjo, dostop do nje pa povečati ter posebno pozornost nameniti prikrajšanim skupinam in enakosti spolov.

⁽¹⁾ Delež delovnih mest, za katera bo potrebna visoka stopnja usposobljenosti, se bo povečal z 29 % v letu 2010 na 35 % v letu 2020 (po ocenah Cedefopa).

⁽²⁾ Delež ljudi v EU s terciarno ali enakovredno izobrazbo je bil leta 2009 32,3-odstoten (Eurostat).

SE ZATO STRINJA, DA:

1. Bi pri prizadevanjih za cilje pobude *Mladi in mobilnost* morale Evropska komisija in države članice sodelovati v splošnem okviru strategije *Evropa 2020* in hkrati zagotoviti skladnost z obstoječimi ureditvami, zlasti tistimi znotraj strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju („ET 2020“), evropske strategije zaposlovanja in prenovljenega okvira za evropsko sodelovanje na področju mladine. V teh okvirih ter v skladu z zadevnimi splošnimi načeli in cilji bi bilo treba izvajati ukrepe, spremljanje in postopke poročanja. Ukrepe je treba dobro usklajevati z vključenostjo in sodelovanjem zadevnih zainteresiranih strani na vseh ravneh, tudi s strukturiranim dialogom.
2. Integrirane smernice strategije *Evropa 2020* ⁽³⁾ določajo okvir za usklajene politične ukrepe, od katerih večina sodi v pristojnost držav članic. Z ustreznim spremljanjem, vzajemnim učenjem in pripravo prispevka za zasedanja Evropskega sveta bi moral imeti Svet za izobraževanje, mladino, kulturo in šport ključno vlogo pri izvajanju pobude *Mladi in mobilnost* ter širše strategije *Evropa 2020*, vključno s posebno nalogo doseganja krovnega cilja EU na področju izobraževanja in usposabljanja.
3. Potrebna so dodatna prizadevanja za pomoč mladim pri uresničevanju številnih socialno-ekonomskih izzivov, s katerimi se soočajo. Vendar bi se morala v času proračunskih omejitev ta prizadevanja osredotočiti na optimizacijo in racionalizacijo političnih ciljev in naložb, in sicer tako, da bi bili ti cilji in naložbe tesneje povezani s cilji *Evrope 2020* in prednostnimi nalogami strateškega okvira „ET 2020“.
4. Četudi obseg obstoječih programov EU, kot so *Vseživljenjsko učenje*, *Erasmus Mundus* in *Mladi v akciji*, presega obseg pobude *Mladi in mobilnost*, bodo ti očitno pomembno prispevali k doseganju ciljev te pobude ter na splošno k doseganju ciljev strategije *Evropa 2020*. Pri oblikovanju naslednje generacije programov bi bilo treba upoštevati tako širok obseg programov kot njihov prispevek k pobudi.
5. Treba bi bilo dejavno spodbujati večjo mobilnost, tudi s tretjimi državami in državami kandidatkami, pri tem pa uporabiti ustrezne programe in mehanizme. Učna mobilnost bi morala imeti tudi kakovostno razsežnost in bi morala temeljiti na dobro razvitem sodelovanju med izobraževalnimi ustanovami in ustanovami za usposabljanje. Treba bi

⁽³⁾ Predlog sklepa Sveta o smernicah za politike zaposlovanja držav članic: del II integriranih smernic strategije *Evropa 2020*.

bilu tudi raziskati možnosti, ki jih ponujajo druge obstoječe oblike sodelovanja, da se izboljšata kakovost in pestrost mobilnosti. Vendar na mobilnost ne bi smeli gledati kot na cilj sam po sebi, temveč kot na sredstvo za boljše pridobivanje znanja, spretnosti in kompetenc ter za uresničevanje osebnih in družbenih izzivov.

SE NADALJE STRINJA, DA:

So za reševanje orisanih izzivov potrebni ukrepi v državah članicah in na evropski ravni, ki bodo – ob polnem spoštovanju načela subsidiarnosti – prispevali k doseganju širših ciljev in krovnih ciljev strategije *Evropa 2020* ter z njo povezanih vodilnih pobud.

V okviru vodilne pobude *Mladi in mobilnost* bi bilo treba upoštevati naslednje vrste ukrepov:

Posebej v zvezi s področjem izobraževanja in usposabljanja:

- spodbujanje popolnega izvajanja celovitih strategij za vseživljenjsko učenje,
- zagotavljanje pridobitve ključnih kompetenc, ki jih vsakdo, še posebej pa tisti iz okolja z omejenimi možnostmi, potrebujejo za uspeh v družbi, ki temelji na znanju,
- večanje udeležbe v terciarnem ali enakovrednem izobraževanju,
- izboljšanje kakovosti in privlačnosti izobraževanja na vseh ravneh, zlasti visokošolskega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja,
- poudarjanje prednosti učne mobilnosti v smislu izpopolnjevanja v znanju, spretnostih in izkušnjah.

Posebej v zvezi s področjem mladine:

- spodbujanje medsektorskega pristopa med mladinskimi politikami in drugimi ustreznimi področji politike.
- izboljšanje kakovosti in obsega mobilnosti za vse mlade, zlasti za tiste z manj možnostmi, v neformalnih in priložnostnih učnih okoljih.
- spodbujanje učnih rezultatov, doseženih v neformalnem in priložnostnem učnem okolju, ter večje priznavanje teh, z

namenom, da bi mlajši odrasli imeli lažji dostop do formalnega izobraževanja in usposabljanja ter trga dela.

— spodbujanje udeležbe mladih v demokratičnem življenju.

Posebej v zvezi s področjem zaposlovanja:

- s politikami na področju izobraževanja in usposabljanja, mladine in zaposlovanja bi morali biti na usklajen način zajeti vsi koraki, ki jih morajo mladi opraviti pri prehajanju od izobraževanja k delu. Ključen prispevek politike zaposlovanja pri doseganju cilja 75-odstotne zaposlenosti, določenega v strategiji za rast in delovna mesta *Evropa 2020*, bi morala biti zmanjšanje brezposelnosti mladih in izboljšanje možnosti mladih za delo.

V SKLADU S TEM POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V OKVIRU SVOJIH PRISTOJNOSTI:

v celoti izvedejo obstoječe ukrepe in razvijejo prihodnje politične pobude, namenjene doseganju širših ciljev pobude *Mladi in mobilnost* znotraj širšega konteksta strategije *Evropa 2020* ter izpolnjevanju krovne cilja EU, ki se posebej nanaša na izobraževanje in usposabljanje.

Države članice in Komisija bi pri tem morale:

1. Zagotoviti tesno sodelovanje med vsemi sorodnimi področji politik, zlasti izobraževanja, mladine, socialnih zadev, zaposlovanja ter raziskav in inovacij, da bi raziskali, kakšne so možnosti za skupne cilje.
2. Zagotoviti, da Svet za izobraževanje, mladino, kulturo in šport ter druge ustrezne sestave Sveta v polni meri sodelujejo v strategiji *Evropa 2020*, zlasti tako, da Evropskemu svetu redno poročajo o napredku pri doseganju krovnih ciljev EU.
3. Racionalizirati in zagotoviti popolno in učinkovito uporabo programov in proračunskih sredstev EU, po potrebi tudi tako, da jih povežejo z nacionalnimi in regionalnimi viri ter da razmislijo o uporabi evropskih strukturnih skladov in Kohezijskega sklada ter pomoči Evropske investicijske banke.
4. Poskusiti čim bolj izkoristiti druge in po možnosti nove vire financiranja za spodbujanje učne in zaposlitvene mobilnosti.
5. Upoštevati posledice teh sklepov pri naslednji generaciji programov EU in naslednjem finančnem okviru EU.